Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

RMK I. 702/a

HISTORIA
AZ
VOLTER KIRALYNAK
Az Franciſco Eneke notajára.

Lőcsén, Nyomtattatot 1640. eſztendőben.

M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA

Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

laſz [illegible] csudálkozhattok, Aſzſzony házaſtoknak példájúl adhattyátok.

Az olaſz Országnak egy ſzegeletibẽ, Az Veſule hegjnek ő kerületiben, Nagy ſok ſzep városok vadnak ő fekjben, Es jeles ſzin népek laknak az mentiben.

Azt egéſzlen az kik bé ſzállottak vala, Kolcsos vártokat tsak tsak rakták vala, Olaſzul nevezik azt Pedamontának, Magjarul módhattyuk ugy mint hegjalljának.

Az földnek egy réſzét ki vált ő magának, Kit régulta mondnak a Seluciának, Székes helye moſt-is Monkolapſágnak, Sok kólcsos városok annak udvarlának.

Ezt az Iſiu Vóltér egjkor bírja vala, Szép termete néki mint vitéznek vala, Minden nemzetivel hires neves vala, De maga tartáſſal diſesb s-ékesb vala.

Mulatſag kedyének nem mindenkel vala, Vadáſz madarászáſzt igen kedvel vala, Mindeneſtől magát annak adta vala, Egyéb mulatſagát hátra hadta vala.

Noha csak egy ecdül nemzetéről vala, Szabad ember tát igen felty vala, örömeſt kötelben nem eythert vala, Azért jó ideig nőtelen élt vala.

Régi jó barati ſokan halgatának, Sok jámbor hivei csendeſek valának, Városbéli hivei igen bánkodának, Felnek hogy Vóltértől árváúl maradnának.

Közzök el végezék hogy néki ſiettsének, Bátor ſzivű emberi arra választnak, Nagy [illegible] egjkor eleiben állának

állának, Mondgyák hogy ily ſzókkal néki ſzólottanak:

Téged Uram Vóltér fejenként követünk, Kegjelmes légj nékünk ha mit ſzónkban vétünk, Mert miként magunkat téged ugy ſzeretünk, Erre minket hozot az mi nagy hűſégünk.

Ezidéig veled ugy á diesékedtünk, Ily Urral magunkat bóldognak itéltük, De ha az egy dolgot mi megh njerhetendgjük, Szeles è világó bóldog népek léſzünk.

Hogy tennéd magadot mararra gondollyad, Tórnéky házaſságban magadot foglallyad, Aſzſzonjunkat ſenkinálunk látnunk adgyad, Kiéled Vólterodot eltéd után hadgyad.

Ebben haladékot ſemmit nem kévánunk, Mert az idők miként foljo vizek mulnak, Az Iſiuſagnak-is virággi elhúlnak, Az vénség utánna mint egy farkas ballag.

Az halál penigien leg közelbe halgat, Látod az élenek Uram Vóltér utát, Hogj egy napról máſra elébb elébb mutat, De mind addig vitél hogy meg csalatkoztat.

Kegyelmeſe azért tekintsék önjörgésünk, Paracsolatidban ſemit meg nem vétünk, Aſzonjukat hozzád kit illédőt lelünk, hadgjad meg ſzerzéſét enek tsak vélek.

Azon igen félünk hogj egj nap csak el hadtz, ő ökét utánad igjen ſenkit nem hadtz, Sok jó hiveidet bólgözban marafztaſz, Nagy keſerűſéget csak ránk ſzalitaſz.

Vóltér jámbor lévén ſziveſ vala, Sok jámborra nacsán meg maradot vala, Nélokat ő azon gondólkodot vala, Ily ſzóval nékiek akkor ſzólot vala:

Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

Szeretö baratim nagy jó neven vészem, Jómat akartok azt ezemben vészem, De nagy szabadsagból engemet kiveszen, Ki az házasságban igen ritkán leszen.

Kézvagjok tiétek szótokat fogadnö, Es jó tanátsnak mellejé állanom, Nem akarlák titökét ezzel, Asszont keresséték mert à csak é[n] jóm. [illegible] jó vagjon emberbé világon, Senkit [illegible] tól csak ístentöl vagyon, En igyem [illegible] hagyom, Minden szeren csémet csa[illegible] ajánlom.

Biztam mindékoron kegyelmességébe[illegible], Es nem gyatkoztam semmi szükségembé[illegible] tiszteſségében, Miként kellyé járnom [illegible]

Ez ti kéván sagtok hogy meg házasullyak, En titöket ebből nyilván meg biztatlak, Akarom töletek én-is éget hallyak, Es arról hit szerént ti valláſt tégyetek.

Hogj à kit keresvén valahul meg lölek, Vagj szegény [illegible] megkedvellek, Miként a szötokat u[illegible] ja tiszteletet. [illegible] nja vólna ug végén

Urok akarattyat [illegible] ok megértek, Es azt köz séggel örömest fel vövék, Es nagy fogadással azt meg röliték, Mert csak alig várják hogy az napot érnék.

Ott menyegzö napot nékik eggyet hagya; Kire öket mind fel készülnie hagjá, Az örömre öket fejenként hivatá, Volter hadta napot ki mindigen várja.

Nem messze hozzájok egj kis falu vala, Egj-néhány szegény nép kiben lakik vala, Szegény biknck nevé az lankula vala, Az ö szegénységét Isten látta vala.

A

Annak egy leánya annál több sem vala, Kinek keresztneve à Griseldis vala, Termeti szépsége néki ékés vala, de jó erkölcsével fellyül múllya vala.

Az szegény életnek sanjarusságában, Griseldis nöt vala nagj gjorsaságában, Nem ül vala vészteg nagj vastagságában, Semmi gyönyörüség nincs gondolattyában.

De nagy vastagsággal Attyát tartya vala, Annak ö vénségét ugj taplállja vala, Kevés juhocskáját tóra hajtya vala, Rokkáját kezéből le nem hadgya vala.

Onnát haza jövén Paréta pitét vala, Hozzájok illedö étket szerez vala, Kemény szalma ágyát rázogattya vala, Kegyességgel attyát el nyugottya vala.

Az leányra szemét Volter vette vala, Mert azon gyakorta vadászni jár vala, Nem fáj talanságból azt mivel vala, De hogy emberségeött viseli vala.

Nagy jólag Griseldben kireytekben vala, Kit az [illegible] nép nyilván meg nevetett vala, [illegible] ...gon meg szerette vala.

Mar az menjegzö nap el közelget vala, Az Meny aszszony honnan lenne titkon vala, Egy leányzót Volter [illegible] tetet vala, Kinek magossága Griseldel egy vala.

Ehez szép ruhákat csénáltatot vala, Szép gjöngy kozorukat fizettetet vala, De az Meny aszszonynak csak [illegible] re sem vala, Es minden készület már szerezven vala.

Volter el indula à Nász nép utánna, Mint ha à Meny aszszony közel útban vólna, Es ötet utábä tisztességgel látna, Onnat nag[illegible] örömmel házában bé hozná.

A 3

Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

Griseldisnek ebben csak hire sem vala, Az minémű dolgok reá néznek vala, Dolgát ő házánál meg szerezte vala, Az kút-főről vizet haza ő szen vala.

Attyának kapuján hogy be lépet vala, Hogy egyéb dolgától meg üresült vala, Leány társaival el ki készült vala, Hogy Vóltér mátkáját ő csak láthatnája.

Griseldist mentében Vóltér látta vala, Gyorson ötet nevén szólitotta vala, Attja ha hon vólna tőle kérdi vala, Leány tisztességgel néki felelt vala.

Vóltér néki hagja hogj ki szólitaná, Néminémű dolga néki véle vólna, Az ven jámbor akkor ki ballagot vala, Kézen fogá Vóltér magának igy szóla:

Jankula tudó azt hogy szeretz engemet, En-is megh esmértem jámbor hűségedet, Nem kevés gondomat közlöttem te veled, Ezt a dolgot tudni akaró te tőled.

Ha te ez dologhoz jó akaró vólnál, Es e mellé tiszta örömest állanál, Hogy engemet kiért ekkedig Uraltal, Leányodat hozzám venném valaszt anám.

Rayta a ven jámbor csak el csudálkozék, Hogy ... jó szerencse házához érkezék, Kegjelmes Istentől néki méltoztaték, Nem tud vala megyen szóval igyen felek:

Semiben külömbet én nem akarhatok, Avágj penigabá ellentsem tarthatók, A' mit én te néked kedved szerint látok, Mert Uram vagy semit meg nem másolhatok.

El bé mennyünk ketten az Vóltér azt mondgja, Griseldist ezekről előtted meg kérdgjük, Nász népe meg állá kettő bé menének, Leányal akkoron igjé beszéllének:

Atyád-

Atyád is akarja hogy légy én jegyesem, Ez napságtól fogva aszszony felességé, Vagjon tőled nekem egy jeles kérdésem, Azt mayd meg gondolhyad felely érre nékem.

Ha teneen magadot ha arra adand ... l, Minden akaratod arra szabhatádod, Hogj semi kedvedet nékē meg nem szeged, Rólad mit végezék azt te mind meg állod.

Illjē nagj csudábā Griseld rezket vala, Magát bátorságban nem vehetti vala, Mert nagy vendég házát meg szállotta vala, Nem késék kérdésre igyen felelt vala:

Ily nagy tisztességre Uraén magamat, Méltatlanak vélem mind azén házamat, De ha tőkéllēded te akaratodat, Nem tartoztathatom azén szerencsémet.

Soha te ellened nem hogj én mit vetnék, De gondolatomban sem nagyon hogy ellék, Sőtt ha parancsolod hogj halált szévednék, annakis örömest ēgedelmes leńék.

Vóltér az szót ... dgya elég az enékem, Nász-ép-nek mutatá ihol én jegyesem, Az ki ezt tiszteli barátom énnékem, Mint Csaszár leánya ez ölj draga nékem.

Ot Vóltér akará hogy le vetkeztetnék, Régi ruhájából el fel öltöztetnék, Aranyas ruhában aszszonyok ezt érték, Egy más előt néki szolgálni sietnek.

Az Griseldis leány tszépen fel készíték, Kézzel tapogatot haját ékesíték, Arāy szal hajakkal közölek illeték, Szép gyöngy koszorukkal fejét ékesíték.

Idő rövid vala hamar fel készíték, Ugjā más személybe ... meráns tetteték, A' népek-is ötet nehezen ismérék, De mint aszszonyokat szeretven tiszteléc.

Egy

Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

Nem ſokáig magát oly jó névben hozá, Hogy nem
csak ſzomſzédi kivákoznak vala, De meſ[illegible]
jönek vala hozzá, Aſzonjok ferſiak esu[illegible]
Eleitől fogván kik iſmérik vala, Hog[illegible]
ki nem hiheti vala, Az mely ſzegény [illegible]
vala, Hogy az Griſeldis ő leánya vólna.
Minden nagy ékeſſég ő benne oly vala, Hogy azt in-
gyen ſenki nem hiheti vala, Hogy az paraſzt házná[illegible] ta-
nólhatta vólna, De Csáſzár udvarát az ki lakta vólna.
Noha vitéz Vóltér ſzegény nézetet vőn, De ő házaſ-
ſaga nagy dicséretes lőn. Belől háza népe nyugodalmas
békes lőn, Kivé mindeneknél igen ke[illegible] es ő lőn.
Sőt annak felette hogy ő ily jóſagot, Ily ſzegényſég alat
evtekben meglátot, Meltatlá bőlcs emberekkel min-
ket látot, és mindeneknél ő nagy csudálatos vólt.
aſzſzony penigle[illegible] csak hazát birta, De a kőſ-
is nagy bőlcsen oktatta, Ura hon nem vólnán pe-
et ſzálittya, Nemes népeknek is háboruit óltya.
Nem egyebet erről népek hiſznek vala, Es kőzőttők
tiſztán azt beſzéllik vala, Hogy az aſzſzonyt menyből I-
ſten adta vólna, Az kőſſég jovára hogy reá gondolna.
Ebben nē ſok idő mikor bé tőlt vólna, Aſzſzőy hogy
viſelné jelenſége vala, Sok jó birodalma nagy csendőlen
vala, De nem ſok időre leányt hozot vala.
Jóllehet az leány oly igen ſzép vala, De még is az fiut
inkáb véfzik vala, Magzatos vóltával inkáb njerte vala,
[illegible] mind náza népe meg őrvendet vala.

Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

Az gjermek imáron hogy azt érte vala, Mikor à da-
kától [illegible] Volter nak akkorõ kivánsága ju-
ta, Csu[illegible]osb, hogy nem dicséretesb vólna.
Aſzſzony feleſégét hogy meg kesérgetné, Es az õ
ſegét kikere[illegible]ethéje, Addig nem njughaték mig nen
ſegét belõlleki venné.
Elhe[illegible]da ő agyas házokban, Vólter magát
oruſágban, Ily ſzókat ott eyte ſzomoru-
gy h[illegible]n. aſzſzonyt ő bánatban.
Azokõzben arrol hogj meg[illegible]znék, Hogj mely
zegényſegben házamb[illegible]jöttel, Mert ugjan ſem illik
gj el feletkezzél, Regi mi vóltodról mas zerẽcsédről.
emlekezzél módom miként hozzám võlek, Kjnek
zedet mostã is ſzeretlek. De à nen
[illegible]
vélec meg egyenesülnõm Te kis leánjodré
gznem, Az mint ők aka
De te hired nélkül ſemit
mód meg nékem k[illegible]ek, Az kérdésre teged én emle
tetlek, Kire othon tegedẽn feleltetélek.
Griſeldis ezeket hogj hallotta vólna, Bá
ta meg nem indúlt vala, Nagy ſzép beſzédekkel U
ſzóllot vala, Magát minden dolgát reá bizta vala.
Tiéd az kis leány én is tiéd vagyok, M[illegible]keten
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

vala, Aldasat[illegible] mondván kezben adta vala.

Az mit Urad hagjot azt te meg szerézzed. Erre kérlek téged hogy gondgját viselljed, Es ő gjenge testét hogy te meg őrizzed, Vad madarakkal ezt te[illegible] ne étessed.

Ezt-is csak ugy mondom ha meg[illegible] Uradtól te néked az parácsolatban, [illegible] soha semit abbã, A mit ő ellene gondolnék hogj vólna.

Gyermeket fel vővé Urához térite, Az felelet mi lőn néki meg beszéllé, Mint az leányt kézben adta meg jelenté, Attya kegyességét ott meg keserité.

De az mit magábã meg tőkéllet vala, Abban Vólter [illegible] mit meg nem tágit vala, Azon keménységbẽ men[illegible] vala, Az ő szólgájának azt meg hadta vala.

Hog[illegible] z kis gyermeket ruhában kőtőzve, Szekrénbẽ szegezn[illegible] z helytel[illegible] Nagy lássan és félve urábã viselné, Gazdag Fononában [illegible] bé vinné.

Néñye néki vala az Kende Par[illegible] Szóval ugy kér néhogy fel nevelneje, Mint ha An[illegible] olyi ige féltené, Minden jó erkőlcsre ötet egyengerné.

Azt jelesben Vólter néñyétől várnája, Hog[illegible] kon ötet nála tartanája, Senki ez világon hogy né tu hatnája, Ki gyermeke vólna az ő kis leánya.

Az szólga nem reszten ebben el járt vala, Urától ne[illegible] az mi hagyva vala, Az aszszonyt az Vólter csak szeml vala, Változás kedvében szóban sem vala.

F

Régi nagy njájasság szokot nagy gjorsaság, ő Urához való nagy szerelmetesség, Semmi szomorusag semmi idegenség, Kis leányról való emlekezetlenség.

Tellyes négy esztendők ebben töltek vala, Mikoron ő ismét nehezkesült vala, Egy fiu magzatot szépen hozot vala, Attyának s barátmak nagy örömök vala.

Ebben két esztendő csak bé került val[illegible] Gyermeket Daykától válaszották val[illegible] Azon esztelenség Vólterra jőt vala, Felességét ism[illegible] g szólitotta vala.

Rég-óltá értetted azen népeimet, Mi házasságukért reánk nehesztelnek, Magzatosbnak téged jelesen hogy értik, Ferfi magzatunk látván ugyan meg gyülölnek.

Mert gyakorta mõdgják és közöttök kiáltyák, Fülem halottára ily képpẽ zugóldnak, Vólter hólta után hogj udvarlanának, Az Jakulának sok Unokajának.

Paraszt nemzet ra ytük tehát uralkodik, Es mi nemes házunk nékie le fekszik, Naponként közöttök illjen sok szó esik, Nem értem ezekből végre mi történik.

Ez népnek peniglen nyugalmat akarok, Mert igazán mondom valamit-is tartok, Az gyermekről penig igaz ugy gõdolok, Mint az néñyét ugjan dolgára bocsátok.

Ezt ez végre néked idején beszéllem, Nem akarom sziyédet hirtelen sértenem, Véletlen veszéllyel és keserítenem, Illik nékem ezekről most veled végeznem.

Szóla néki aszszõy, Uram mit mõdhatok, Mõdásnál egjebbel semivel nem birok, En te nálad nélkül semmit nẽ akarok, Gjermekben mükámnál többet én nẽ várok.

Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

Nékem és ezeknek mindnjájan Urűk vagj, A' te marhaiddal koroskēt ſzabad vagj, A' mit tész mi velünk azō kel maradnūk, hatalmad mi raytūk néked oly igē nagy.

Erre nekövesſed az én engedelmem, Mert mikor házadnak aytaján bé jöttem, Az te ruháidat rólam le vettem, Minden akaratom azokkal le töttem.

Házadnak aytaján viſzōr hogj bé jöttem, Gazdag ruhaidban mikor ki jöttözte[illegible]n akaratoddal ezeket rám vöttem, Semi külömbſ[illegible]lam nem viſeltem.

Akár mi dologban az mi n[illegible]k, Ennék minden ugyan azon tetzik, Ku[illegible]s hozzám ſ[illegible] nem ferkezik, Elötted értenem [illegible] nem alkoſzik.

Mert te gondolatod jövēn[illegible]lna, Ha én eſzem arról jövendöt mondhatná, Ha[illegible]karnál jövendö az vólna, Minden akaratom az me[illegible]

De ha értelmemmel eléb nem vi[illegible] akaratodat örömeſt követem, Te kévánſagodat ad[illegible] értenem, Hóltomat kévánod azt-is nem reſtellem.

Tökélleteſ[illegible] hogy csudállya, ö feleſégébē kit ak[illegible]lála, [illegible]bert hozzá küldöt vala, Ifmeg azont hozzá válaſztotta vala.

Az ember ö magát igen menti vala, Nagy kételenſégét igen veti vala, Mely nagy gyilkoſſagot mivelni kell vala, Az gyermeket kérvēn jelentette vala.

Aſzſzony ot bánattyát nem jelenti vala, Maga kerűſégáltal folyta vala, Kezében gyermeket el fel vö vala, Szent kereſzt jegyével meg jegyzette vala.

Fiát

[illegible]akkor az emberne[illegible]ada.

Miként néked hatták járy el te dolgodbā, Meg-is igē kérlek ne hadgy ēgem abbā, Hogj halchetleges vegjed óltalmodbā, Vadak madaraknak ne had ſzaggatásban.

Gyenge teſtét ne had foltonként ſzaggatni, Erté feleletből ideje el menī, Válaſzſzal Urához el akara térni, Nem gyöz vala Volter eleget csudálni.

De azt igy jól érti hogy aſzſzony ſzereti, Két kis gjermekcséjét ſegitſégűl menti, Hogy a kenyſéget aſzöy nem miveli, Vala kenyſégből de hogy öt ſzereti.

Hagyá oňnét Volter Bononiában küldeni, Az gyermeket adá néňyének el teňi, Néňyét azon ſzókkal mint elöſzſzör kérni, Hogj ne reſtelnéje nagj gödgját viſelni.

Nincs oly kemény ember kinek nem illenék, Szerelmes társának ö nagy hűſégének, Az ö hozzá való ſzerelmeſſégének, Ily keſerűſégén meg nem elégednek.

Szemét Volterről el nem véſzi vala, Aſzſzöy feleſégén ha mi jelt láthatná, Ha ö napról napra neki hiveb vólna, Változáſt ö benne ſemmit nem találna.

Nem ſzép hir Volterhöz kezde ki terjedni, Gonoſz eve néki mindenűtt lúrhedni, Hogy ſzerelmes társát igen kéſergetné, ö édes magzattyát ö el rekkentené.

Mert az gyermekeket nem láthattyák vala, Es ök hol vólnának nem tudhattyák vala, Ezzel önnön maga le tött hires vala, Gonoſz hirbēnévbē magát hozta vala.

De

Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

Tizenkét eſztendo mikorel mult volna, Leány lété
után akkor ő gondolá, Hogy Romában gyorſon követ-
tett bocsátná, Ki Pápától néki egy levelet hozná.
Kivel a nép közöt ő azt hirdetnéje, Hogy Romai Pa-
pától vólna meg engedve, Ki az ő nepének nyugodal
mára lenne, Elsö feleſégét el hadná máſt venne.
Az goromba népek kik havasban laknak, Igen könjü
vala azt nékik el hinni, Ebben hire vala ám az Griſeldiſ-
nek, Hiſzem hogy neheznek tetzik ő ſzivének.
De miért magában meg tökélve vala, Minden ſzer-
cséjét készen v vala, Nagy bátorſagában meg mara-
dot vala, Az mi
tól vár vala.
Más felöl az V Bononiában küldé, Rokonſag
kéré gyermeket fel venné, ő maga-is penig élle
lenne, Az leányt alittyák hogy házaſa lenne.
Companit nem reſten
vala, éke
Az végez
Ezenközben V ſzokot jó erkölcsét, Hogy
getnéje Aſzſzony Feleſégét, Nem hagyá de inká
kiſſebſégét, öregbiti vala nagy keſerüſégét.
Az köſſég láttára eleiben hivatá, Ily ſzókkal akk
ötet meg ſzol á, Társaſagod nékem magát meg muta
tá, Nem nézvén erkölcsödet látván.

D

De moſt eſmérem meg hogy az Uraſag, Semi nincsē
egjeb hane a nagy rablag, Mert nem lehet a mit enged-
ne kivánſag, Avagy mit egyébnek engedne ſzabadſag.
Az köz n engē arra kénſzeritnek, A Pápa-is m n-
dent engedet ezeknek, Hogy más feleſeget hoznák
Herczegnek, Azért én-is téged ma utra ereſztlek.
Légy azért az régi tökélletesſégben, Helt adgy a más-
toknak mindē tiſztesſégben, Egjben hozzád régi ruhád
vigjed meg helybē, Nem állādo ſenki nám a ſzerēcsébē.
Griſeldis felele viſzont a Vólternak, Tudtam csak el-
lenſég te nyájaſſagodnak, Es közötte nem vólt én árva-
ſagomnak, Iól érrettem rendit én állapatomnak.
Sőt bizoñjal magā nem hogj házaſodnak, magamot
tartottā de csak ſzólgálódnak, mert nē alitottā maga-
mat méltónak, Viſeltē ſzemélyét csak egj udvarodnak.
Es ez házban miglē te veled lakoztam, Te akaratod-
ból aſzſzōynak mōdattā, Istē azt jól tudgya koroskent
ugy vóltam, Szolga leányodnak magamat tartottam.
Az idöket azért hogy én meg ſzámláltam, Mely nagj
tiſztesſéggel veled én lakoztā, Felyeb érdememnél én
azt ugy tartottā, Hálát az Istennek arról nagjot adtam.
Nagj jó kedvel azért kész vagjok végeznē, Es örömeſt
vagjok házāhoz el meñem, Holot eſek nékem ifiuſag-
ban élnem, Ott vénſségemnek-is ugy an végét érnem.
Bóldognak mōdhatom ezel én magamat, Es dicsé-
reteſnek én özvegy vólromat, Hogy jeles ſzemélynek
mōdhatō Uramat, Ezel vigaſztalō hóltig én magamat,

C Az

Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

oldog, Es vigan tu[illegible] láthassatok.
it én peniglẽ hol vigan lakoztam Kedvedet sem-
en soha nem másoltam, Ebbẽ is te néked engedni
tam, Látod akaratom nékem igaz Uram.

Az én jegy-ruhámot ha el hagjod viñem, A' minémű
az volt arról emlekeznẽ, Es mint én házánál ruhámat
vetettem, Tiédbe öltöztem igy te hozzád jöttem.

Egyebet én velem nem hoztam te néked, Egjik j
ruhámot mezitelenséget, Másikat meg azzal hoz
igaz hűtöt, Ezzel egyetemben az tiszta életet.

Azért im mimódõ ruhámból vétkeztem, Gjűrődő
meg adom kivel meg jegjzettél, Több gjűrődet is egj
be helyheztettem, Te agjas házadban ruhádot le tötte.

Mindẽ gazdagságid házi öltözetid, En k[illegible]nnél al
lot minden ékessegid, Ki miat rám vöttẽ minden itéc
séget, Kit te adtál vala házadban meg lölöd.

Atyámnak házáról jöttem mezitelen, Esméglen h
zámhoz mégyek mezitelẽ, De egy dolog tetzik néken
ugy éktelen, En méhem nép elöt látzik mezitelen.

Az te gyermecskeid kiben nyugodtanak, Es ki miatt
népek read zugódtanak, Ne légjen több oka imár harag
joknak, Uram utat adot immár mind azoknak.

Egy dologra kérlek imár csak tégedet, Nem külön
ben az is ha tetzik te néked, En szüzess[illegible]emért kit én
oztam néked, Kit imár én haza nem vihetek tőled.

Jutal-

Jutalma élegyẽ még ha tetzik néked, Minémű imeg
ben lakoztam te veled, Csak azt az több közzül éñékem
engedgyed, Végy házasodnak kivel mehet fedgyed.

Ot Volternak szeme könjvel bé tölt vala, Añyira hogy
imár nem álhattya vala, Azért aszszony elöl ö el fordult
vala, Reszketeges szóval alig mondhattya vala.

Az egy ingetske bátor tiéd légyen, Ki én rolam nálad
emlekezetben légyen, Csak alig mondhatá elöle el mé
ne, Mert az ö szeméből könyve igen méne.

Következék ottan mindenek l[illegible]ára, Csak az egy in
getskét rajta meg marasztá, Mezitelen lábbal indula u
tára, Mezitelen fövel város kapujára.

Utában sok jámbor öt késéri vala, Minden ember ö
tet keserüli vala, Az gonosz szerencsét szidalmazzák va
la, Ekes csendességben aszszony mégyen vala.

Egy könyve esetlen száraz szemel vala, Aszszöy hogy
házához haza mégyen vala, A' jámbor vén ember azt
nẽ tudgja vala, Semi csak hirével is ebben nem lött vala

Eleitől fogva ö mind kétes vala, Leány házassaga
nem egyenlő vala, Korosként eszében ezt forgattja va
la, Hogy állandó volna reménteln vala.

Mert az ö leánja parasztnemből vala, Annak társasá
gát Volter meg unája, Nemes ember leánt kevélységh
fognája, Leányát házából ki hajtalnája.

Leánya ruháját el reytette vala, Háza szegeletiben
kit meg tartot vala, Ki az sok időtől elis avult vala, Hogj
mikor kelletnek ö elö yenneje.

 Nem

Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

em annyira érté leánya meg jőtét, Mint az véle
népeknek beſzédét, Aytája eleiben laſſan el ki lép
Mezitelen aſzſzonyt ruhával bé fődé.

Csak ſzámos napiglan Attyánál lőt vala, Egyenes
kőlcsben magát tartja vala, Alázatoſſagbā magát ho
dozza vala, Semmi ſzomoruſagnak jele ott nem vala.

Minden jó erkőltsnek nyomdoka ott vala, Kivel ő
Urával élni kellet vala, Mert nagy aſzſzonyſaghban ſze-
gény lélek vala, Alázatoſſagnak példája ő vala.

Immár az Compányi-is fel kéſzűltek vala, ő menjeg-
zőjének oly nagy hire vala, Egy emberét Panit elől kűl-
te vala, Seluciában őtet tudni adta vala.

Vólter Griſeldishez az előt ment vala, Egy nappal az
előt ſzólitotta vala, Szerelmével aſzſzonj eleiben ment
vala, Aſzſzonynak ily ſzókkal akkor felelt vala.

Az leány ki hólnap én házamnál léſzen, Ebéd-korra
tudō hogy én nálam léſzen, Véle való ſok nép vendég-
ſęgbe léſzen, Aſzſzonyok férfiak vélé eggyűt léſzen.

Azokot jó kedvel kel akkor fogadni, Heljeit minden-
nek rendenként meg adni, Még beſzédeket-is tiſztes-
gel venni, Nincs aſzſzony házánál az ki azt ſzerezné.

Ezeknek g[illegible]

[illegible] ſméred, Noha [illegible]

gony őltőzeted, Vendéget fogadgyad helyére űltteſſed.

Valamit én néked kedved ſzerént látok, Aſzſzōy mō-
da néki mīdent én meg ſzerzek, Es mīden jó kedvel aba
én el járok, Sőt nagy kévánſaggal mīdent én cſelekſzek.

En

En penig ezekben ſemit nem reſtellek, Es nagj fárat-
ſágot ſemit nem ēſmérek, Miglen én magában csak egj
ſzikrát érzek, Mind addiglā hozzád nagj hűſegel lészek.

Ezt mihelt ki mondá, Naſz-népét inditá, Házakot
nagy gyorſon ő meg tiſztitatá, Minden aſztalokat ſzép
rendel rakata, Agyakat vettete ſzolgakot oktatá.

Hólda kelve imi már csak közel dél vala, Az Compani
mikor el bé juttak vala, Az leány ſzépſęg kik mind úgy
csudállyák, őtſe jó erkőlcsét látnia kivánnyák.

Nem keveſen akkor közőttők valának, Kik jó nevet
[illegible]ilván Volterhez adának, Hogj az házaſſagot cserélte
vagának, Mert az leány jó vér, és őtſe ſzép annak.

Menyegző készűlet heveniben vala, Griſeld ſzorgal-
matos mindenben ott vala, Ily nagy eſettel meg nem
hanyatlot vala, Mert viſelt ruháját nem utállya vala.

De nagy vidámſaggal leányt bé fogadá, Mind az ka-
puiglan eleiben indula, Meg áldá és mondá Iſten hozza
jō vāl, En aſzſzonyomat mind vélle valókkal.

Az tőb vendéget-is mind vigan fogadá, Ekes beſzé-
dével őket vigáſztalá, De nagj háznak gōdgját csak egy
főre birja, Minden tiſztеſſęget rendenként meg adgya.

Minden ott Griſeldiſt erőſſen csudállya, Ielesben ő
fólla vendég nép azt mōdgja, Nagj ékeſen ſzóláſt hon-
nan ő tanolta, Es nagy bőſeſſęget kinek illyen ſzova.

Mindeniknél inkab Griſeld helibezteti, Leányt és az
ifiat egymás mellé eyté, Diciſirettel őket egy bē fel eme-
lé, Nagy őrőmmel őket nem elégitheté.

Az

Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

Az Vólter aſztalhoz mikorō le ůle, Griſeldre fo
ſenyét ō ſzemének. Minden hallottára hogy reá nézt
nek, Mint ha nevetnének monda ō menyének:
[illegible] terzik te néked most

[illegible] natsat e v
Bizony termetinél ſzebbet nem [illegible] atnél, Sēkes e
lesel akar holot élnél, Ha mind e[illegible]lágon te el keres
dnél, Es ha nem tudōm mint ray ta erőlkődnél.
Azt tudgyad ſenkivel egy bē te nem ferhetz. A' jó ſ
nesébē részes te nem lehetz, Es a ſzép leañjal kédy
reſem élhetz. Egy ellenſéget te ſzivedből ki nem
Iſtētől reménlem és igen kivānom, Hogj azt k
ben adgya mint én mondom, Nagy ſzerelme
kőztetek látnom, Kőnjeb léſzē nékem azzal én halai
Erre kérlek téged nagj bizodalommal, Hogy ezt t
kéſergeſd meg boſzſzuſagokkal, Miként te haborgá
másik aſzoñjal, mert gjēgébbē tartott ifiabb-is ez aſ
Mert az mit én tűrtem azt ez nem tűrheti, Mikor
Vólternak Griſeld ezt beſzélné, Vólter vidámſágát G
ſeldnek hogy nézné, Tőkélleteſſégét ſokſzor tekinte
Aſzſzony keſergését és ő keſergését, Eſzében forg
tya minden ſok ſzerzéſét, Aſzſzōynak nem látta arra
demléſét, Keſerűlte vala aſzſzony feleſégét.
Tovāb nem viheté ſzive keméňyſégét, Nagy ſzépe
ſzolitá aſzſzōy feleſégét, Eléggé meg láttám ſzivednel
mélyſégét, Szerelmes Griſeldis hozzám nagy hűſégét.

Nem

Nem hiſzek égh alat moſtā olljan emībert, Ki az ő há-
zāról ugyan cselekedet, Annak hűſégéről ily bizonyſa-
got tőt, Az vagy végre mindent ennyire viheter.
Ezeket hogy mondá ſzerelmes társának, Tetzik vi-
dámſaggal való nagy csudának, Ugy mint egj álomból
fel támadáſának, Hozzája ölelé foglalá maganak.
Te vagy az én társom Vólter mondgja vala, Nem lé-
ō nennékem egyéb te helyedben, Az kit jegyéſemnek
alitaſz vala, Az az te leányod kit el vittek vala.
Az ifiú peniglen kit rokonának mondnak, Azt-is ugj
ſmérjed mint édes fiadat, Kiért népek Vólterra nehez-
telnek vala, Im mind egyetēben moſt te nálad vadnak.
Hidgyed kit én rólā moſtā ők véltének, Avagj kik en-
gemet kegjetleňek véltek, Hogy én gonoſz vóltā az én
jegyéſemnek, Nē vóltā kegjetlē az én gjermekimnek.
Ezt-is gondolhattyák hogj nem karhoztattā, Aſzōy
házaſomat hánē csak probáltā, Az én magzatimat fel
nem mészárlottam, De csak egj ideig őket el titkoltam.
Ez ſzókat Griſeldis hogj hallotta vala, ő nagj őrömé-
ben csak meg nem hólt vala, Nagy kegyeſſégében eſze
veſzet vala. Drága ſzolgájának nyakán csűggőt vala.
Ott való aſzſzonyok kik ezt látták vala, Aſzſzont ſze-
retetből ők mind vötték vala, Hitván ruhájából vetkez-
ték vala, Aſzſzonyt ruhájában öltőztették vala.
Griſeldist imáron ſzépen öltőztették, Gázdag ſzép ru-
hával őtet ékeſítik, Szép üdvözletekkel őtet meg üd-
vözlik, örvendetes ſirāſſal az napot végezék.

Országos Széchényi Könyvtár - National Széchényi Library

Ez végső nap sokkal örvendetesb vala, Min
séggel kedvesb jób-is vala, Hogj nẽ az előbbi r
zö nap vala, Nagy egyenésséggel hóltig éltek v
Szegény Ipának Volter már ugy tetzik vala, Ho
gi eszéből ki vettetet vala, De lám ő házában bé v
vala, Tiszteséggel hóltig el tartotta vala.

Leányát gazdagon Volter adta vala, Minden
séggel arra gondolt vala, Ugyan örökösse fiát hac
la, Menyegző nap ugyan végesztetet vala.

Ezer öt-száz harmintz kilentz esztendőben; E
ded Cronikát szerzek igy énekben, Istvánfi Pál m
vala jó kedvében, Hirtelen indula Király örömében

VEGE.

MAGYAR MUZEUM KÖNYVTÁRA